

Песната на речните птици

Лиса Вингејт

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги
со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

Before we were yours
© Lisa Wingate, 2017

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2018

Издавач Издавачка куќа Сакам Книги

Преведувач Паулина Јамакова

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Деана Николовска

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Графостил - Скопје, 2018

Тираж 1000 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без согласност од издавачот.

*Песнама на речничке
машини*

Лиса Вингејт

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

За стотиците кои исчезнаа
и за илјадниците кои не исчезнаа.
Нека не се забораваат
вашите приказни.

За оние кои им помагаат на денешните сирачиња
да најдат трајни домови.
Секогаш знајте ја вредноста
на вашата работа
и вашата љубов.

„Дали знаевте дека во оваа земја на слободните и дом на храбрите постои огромен пазар за бебиња? А хартиите од вредност што преминуваат од рака во рака... не се само обични изгравирани листови хартија што ветуваат одредени финансиски дивиденди, туку живи, расклоцани бебиња од крв и место“.

Од статијата „Пазар за бебиња“,
Д сатрдеј ивнинг пост, 1 февруари, 1930

„Тие се, [Џорџија Тан] повторуваше, празни табли. Се раѓаат чисти и ако ги посвоите на рана возраст и ги опкружите со убавина и култура, ќе пораснат во она што ќе посакаат“.

Барбара Бисанц Рејмонд
Крадец на бебиња

ПРОЛОГ

Балтимор, Мериленд

3 август, 1939

Мојата приказна започнува една пеколно жешка августовска ноќ, во едно место кое никогаш нема да го видам во животот. Собата оживува единствено во мојата имагинација. Во најголем дел од деновите кога си ја замислувам, таа е голема. Сидовите се бели и чисти, чаршавите на креветот свежо испеглани како крцкав лист. Приватниот апартман е опремен само со најдобрите работи... Надвор, ветрецит е нежен, а жежепече шиштат во високите дрвја, скриени токму под прозорците. Комарниците се нишаат навнатре додека вентилаторот на таванот го влече влажниот воздух што нема желба да се помрдне.

Влегува мирис на бор, а врисоците на жената одекнуваат додека медицинските сестри ја држат навалена на креветот. Пот ѝ извира од кожата и ѝ се слева по лицето, рацете и нозете. Би се ужаснала доколку би била свесна за тоа.

Убава е. Нежна, кривка душа. Не е од оние што намерно би ја поттикнале катастрофалната разрешница која почнува токму во овој момент. Во текот на мојот живот, научив дека повеќето луѓе чекорат низ животот најдобро што знаат. Немаат намера да повредат никој.

Тоа е едноставно ужасен нус-производ од преживувањето.

Не е нејзина вина, сè она што ќе се случи по последното, безмилосно напнување. Го добива последното нешто што би го посакала. Тивко суштество излегува од нејзината утроба - минијатурно, русокосо девојче, убаво како кукла, а сепак помодрено и безживотно.

Жената не ја знае судбината на нејзиното дете, или ако ја знае, лекарствата ќе ѝ го замаглат споменот до утредента. Престанува да се треска во креветот и му се препушта на сонот предизвикан од морфиумот и скополаминот вбригани за да ѝ помогнат да ја победи болката.

Да ѝ помогнат да извади сè. И го прави тоа.

Се води сочувствителен разговор додека докторите ја шијат, а медицинските сестри ја чистат.

„Колку е тажно кога ова се случува. Жалосно е кога животот не зел ниеден здив на овој свет“.

„Човек се запрашува понекогаш... зошто... кога детето е толку посакувано...“

Се спушта чаршавот. Малечките очи се прекриваат. Тие никогаш нема да прогледаат.

Ушите на жената слушаат, но не можат да разберат. Сè ѝ влегува низ едното и излегува низ другото уво. Како да се обидува да ја фати плимата, но ѝ истекува низ стиснатите прсти, па најпосле ѝ се препушта.

Еден маж чека во близина, можеби во ходникот токму пред вратата. Тој е пристоен, достоинствен. Ненавикнат да биде толку беспомошен. Требаше да стане дедо денес.

Величественото очекување се претвори во ужасна болка.

„Господине, ужасно ми е жал“, вели докторот кога излегува од собата. „Бидете сигурни дека сè што беше човечки возможно беше сторено за да се олесни породувањето на Вашата ќерка и да се спаси бебето. Сфаќам колку Ви е тешко. Ве молам пренесете го нашето сочувство до таткото на бебето кога

ќе успеете да го добиете во странство. По толку многу разочарувања, сигурно Вашето семејство гаело огромна надеж“.

„Ќе може ли да има друго?“

„Не е препорачливо“.

„Ова ќе ја скрши. А и мајка ѝ, кога ќе дознае. Кристин е нашето единствено дете, знаете. Тропотот на малите ноциња... почетокот на нова генерација...“

„Разбирам, господине“.

„Кои се ризиците доколку таа...“

„Би го ризикувала сопствениот живот. И екстремно е неверојатно Вашата ќерка да ја истера следната бременост до крај. Доколку се обиде, резултатот би бил...“

„Сфаќам“.

Докторот сочувствително ја става раката на рамото на овој маж со скршено срце, или барем така се случува во мојата глава. Им се вкрстуваат погледите.

Докторот погледнува преку рамо за да се осигури дека сестрите не можат да го слушнат. „Господине, може ли да Ви предложам нешто?“ вели тивко, сериозно. „Знам една жена во Мемфис...“

Глава 1

Ејкен, Јужна Каролина, денес

Ејвери Стафорд

Земам здив, се поместувам на работ од седиштето и го местам палтото додека лимузината запира на врелиот асфалт. Новинарски комбиња чекаат покрај тротоарот, нагласувајќи ја важноста на утринскиов навидум безопасен состанок.

Но ниеден миг од денешниов ден нема да биде случаен. Во последниве два месеци во Јужна Каролина давааме сè од себе да ги погодиме нијансите - да се обликуваат заклучоците со цел да *навестуваат* и ништо повеќе.

Не смееја да се даваат дефинитивни изјави.

Барем не сè уште.

Не и за долго време, ако мене некој ме прашува.

Посакувам да можев да заборавам зошто се вратив дома, но дури и фактот што татко ми не ги чита неговите белешки и не го консултира брифингот од Лесли, неговата страшно ефикасна портпаролка, е непобитен потсетник. Нема бегање од непријателот што тивко се вози со нас. Овде е, на задното седиште, се крие под сивиот костум на татко ми, изработен по мерка кој сега му е малку голем на широките раменици.

Татко ми зјапа низ прозорецот. Ги остави помошниците и Лесли да се возат во друг автомобил.

„Добро ли си?“ Посегнувам да го фатам долгото русо влакно - мое - од седиштето за да не му се закачи за панталоните кога ќе излезе. Мајка ми да беше овде, ќе извадеше мала четка за собирање влакна, ама остана дома, подготвувајќи се за нашиот втор настан за денот - семејната божиќна фотографија што мора да се направи месеци порано - во случај состојбата на татко ми да се влоши.

Малку се подисправува, ја поткрева главата. Статичниот електрицитет прави неговата густа, сива коса да се исправи. Сакам да му ја замазнам, но не го правам тоа. Би било кршење на протоколот.

Додека мајка ми е длабоко внесена во минијатурните аспекти на нашите животи, како припотресувањето за влакната на облеката и планирањето на семејната божиќна фотографија во јули, татко ми е потполна спротивност. Тој е воздржан човек - остров на машкост во морето од жени. Знам дека се грижи за мајка ми, моите две сестри и за мене, но ретко го кажува тоа на глас. Исто така, знам дека сум му омилена, но и онаа што најмногу го збунува. Тој е производ на ерата кога жените оделе на факултет со единствена цел да се здобијат со неопходната титула Г-ЃА. Не е баш сигурен што да прави со триесетгодишната ќерка која дипломираше како првенец на генерацијата на Правниот факултет при Универзитетот Колумбија и која страшно ужива во смелиот свет на кабинетот на американскиот обвинител.

Од која било причина - можеби зашто позициите *ќерка перфекционист* и *слатка ќерка* веќе беа зафатени во нашето семејство - јас отсекогаш бев *генијалната ќерка*. Го обожавав школото и неизговорениот заклучок беше дека јас ќе го преземам факелот во семејството, ќе бидам замената за син, онаа што ќе го наследи татко ми. Некако, отсекогаш си замислував дека ќе бидам постара кога ќе се случи тоа и дека ќе бидам подготвена.

Сега го гледам татко ми и си мислам, *Како можеш да не го сакаш ова, Ејвери? Тој за ова работел целиот свој живот. Да му се сневиди, па колку генерации Стафордски работеле за да стигнат дотука уште од Војната за независност?* Нашето семејство отсекогаш се држело до професијата на државен службеник. Тато не е исклучок. Уште од дипломирањето на Вест Поинт и служењето како воен пилот пред да се родам, тој го носел презимето со достоинство и решителност.

Се разбира дека го сакаш ова, си вела. Отсекогаш си го сакала. Едноставно не очекуваше сега да се случи и не на овој начин. Тоа е сè.

Потајно со цела душа се надевам на најдобриот можен исход. Дека непријателите ќе бидат победени и на двата фронта - политичкиот и медицинскиот. Татко ми ќе биде излечен со помош на операцијата што порано го врати дома од летната седница на Конгресот и пумпата со хемотерапија што мора да ја носи заврзана за ногата на секои три недели. Моето враќање во Ејкен ќе биде привремено.

Ракот повеќе нема да биде дел од нашите животи.

Може да го победи. Други луѓе го победиле, а ако сите можат, тогаш може и сенаторот Велс Стафорд.

Никаде на светот не постои посилен или подобар човек од татко ми.

„Подготвена?“ прашува тој, мазнејќи го костумот. Ми олеснува кога ја замазнува косата. Не сум подготвена да ја преминам границата од ќерка во негувателка.

„Веднаш“. Сè би сторила за него, но се надевам дека ќе поминат уште многу години пред да бидеме принудени да ги смениме улогите на родител и дете. Научив колку е тешко тоа додека го гледав татко ми како се мачи да донесува одлуки за неговата мајка.

Мојата некогаш итра, забавна баба Џуди сега е бледа копија од она што некогаш беше. Колку и да му е тешко, тато не може да разговара со никој за тоа. Доколку медиумите откријат дека сме ја сместиле во *установа*, особено во отмена *установа* на прекрасен имот на

петнаесетина километри одовде, тоа би било ситуација во која сите губиме, од политичка гледна точка. Со оглед на огромниот скандал во врска со неколкуте случаи на злоупотреба и смрт поради негрижа во домовите за неа на стари лица во сопственост на некои корпорации во државата, политичките непријатели на татко ми или би го истакнале фактот дека само оние што имаат пари можат да си дозволат првокласна грижа или би го обвиниле за отфрлање на неговата мајка бидејќи е ладнокрвен простак што не се грижи воопшто за повозрасното население. Би рекле дека тој радо би се правел наудрен во однос на потребите на беспомошните ако тоа им оди во прилог на неговите пријатели и спонзорите на неговата кампања.

Реалноста е дека неговите одлуки во врска со баба Џуди воопшто немаат политички корени. Ние сме како сите останати семејства. Секој може пат е поплочен со вина, порабен со болка и посипан со срам. Се срамиме во име на баба Џуди. Се плашиме за неа. Срцето нè боли за тоа како ли ќе заврши ова страшно пропаѓање во деменцијата. Пред да ја префрлиме во домот за стари лица, баба ми им избега на нејзината помошничка *и* на вработените во куќата. Викнала такси и исчезна цел ден само за конечно да ја најдеме како се вртка низ деловниот комплекс што порано беше нејзиниот омилен трговски центар. Како успеала во тоа кога не се ни сеќава на нашите имиња е мистерија.

Утрово носам едно од нејзините омилен парчиња накит. Едвај сум свесна за неа на мојот зглоб додека излегувам низ вратата на лимузината. Се преправам дека алката со вилинско коњче ја избрав во нејзина чест, но всушност ја ставив како тивок потсетник дека жените од семејството Стафорд го прават она што мора да се стори, дури и кога не сакаат. Локацијата на утринскиот настан прави да се чувствувам неудобно. Никогаш не ми се допаѓале домовите за стари лица.

Ова е само обично запознавање и поздравување, си велам. Новинарите се овде за да го покријат настанот, а не да поставуваат прашања. Ќе се ракуваме, ќе ја разгледаме зградата, ќе им се придружине на станарите

на прославата за роденденот на една жена што полни сто години. Нејзиниот сопруг има деведесет и девет. Вистинско достигнување.

Внатре, ходникот мириса како некој да ги пуштил трите деца на сестра ми да си играат со спрејовите за дезинфекција. Мирис на вештачки јасмин го исполнува воздухот. Лесли душка, а потоа кима со одобрување додека таа, фотографот и неколку практиканти и помошници одат покрај нас. За ова појавување сме без телохранители. Несомнено отишле да се подготват за попладневниот форум на градското собрание. Низ годините, татко ми има добиено смртни закани од маргиналните групи и војниците-доброволци, како и од куп лудаци што тврделе дека се снајперисти, биотерористи и киднапери. Татко ми ретко ги сфаќа заканите сериозно, за разлика од неговото обезбедување.

Зад аголот, нè пречекуваат директорката на домот за стари лица и две новинарски екипи со камери. Правиме тура низ местото. Тие снимаат. Татко ми го попушта својот шарм на посилно. Се ракува, позира за фотографии, одвојува време да поразговара со луѓето, се наведнува до лицата во инвалидска количка и им се заблагодарува на медицинските сестри за тешката и напорна работа.

Го следам и го правам истото. Еден отмен постар господин со капа од твид флертува со мене. Со прекрасен британски акцент, ми кажува дека имам прекрасни сини очи. „Да бев помлад педесет години, ќе Ве шармирав да се согласите на состанок со мене“, ми вели.

„Мислам дека веќе ме шармиравте“, одговарам и се смееме заедно.

Една од медицинските сестри ме предупредува дека господинот МекМорис е сребренокосиот Дон Жуан. Тој ѝ намигнува на медицинската сестра само за да докаже.

Додека чекориме по ходникот кон забавата за сто-тиот роденден, сфаќам дека всушност убаво си поминувам. Луѓето овде изгледаат среќни. Местово не

е луксузно колку домот за стари лица на баба Џуди, ама е далеку од лошо управуваните установи наведени од страна на обвинителите во неодамнешните тужби. Ниеден од тужителите нема да види денар, без разлика колкави суми оштетување ќе им бидат пресудени од страна на судовите. Финансиерите што стојат зад ланците домови за стари лица користат фиктивни корпорации што лесно можат да ги банкротираат со цел да избегнат да ги платат парите. Затоа откривањето на поврзаноста на еден од најстарите пријатели на татко ми и најголемиот контрибутор со еден од таквите ланци би било навистина потенцијално уништувачки. Татко ми е на висока позиција, па врз него ќе бидат насочени гневот на јавноста и политичкото покажување со прст.

А гневот и вината се моќни оружја. Опозицијата го знае тоа.

Во заедничката соба, поставен е мал подиум. Застапувам настрана заедно со придружбата во близина на стаклените врати што гледаат кон засенетата градина каде калеидоскоп од цвеќиња цветаат и покрај ужасната летна горештина.

Една жена стои сама на една од патеките во градината. Гледајќи во спротивна насока, таа очигледно не е свесна за забавата додека зјапа во далечината. Ги потпира рацете на бастун. Носи едноставен кремав, памучен фустан и бел џемпер и покрај топлиот ден. Нејзината густа коса е сплетена во плетенка и собрана околу главата и тоа, заедно со безбојниот фустан, прават да наликува на дух, остаток од некое заборавено минато. Ветрецоот ги занишува гранките, но тоа не допира до неа, додавајќи на илузијата дека не е навистина таму.

Го насочувам вниманието кон директорката на домот за стари лица. Таа им посакува добредојде на сите, ја наведува причината за денешниот собир - сепак, цел век постоење не се постигнува секој ден. Да се биде во брак најголем дел од тоа време и сè уште да го имаш љубениот покрај себе е уште поневеројатно. И навистина претставува настан вреден за посета од страна на сенаторот.

Да не го споменувам и фактот што оваа двојка биле поддржувачи на татко ми уште од неговите денови во државната влада на Јужна Каролина. Технички, тие го познаваат подолго од мене и му се речиси подеднакво посветени. Славеничката и нејзиниот сопруг ги креваат тенките раце високо во воздух и жестоко ракоплескаат кога се споменува името на татко ми.

Директорката ја раскажува приказната за слатките љубовници сместени на главната маса. Луси била родена во Франција уште додека кочии со коњи се лизгале по улиците. Тешко е дури и да се замисли тоа. Работела за францускиот отпор во Втората светска војна. Нејзиниот сопруг, Френк, воен пилот, бил соборен во војната. Нивната приказна е како од филм - неверојатна романса. Бидејќи била дел од ланецот што ги планирал бегствата, Луси помогнала во неговото маскирање и криумчарење надвор од земјата додека бил повреден. По војната, тој се вратил да ја пронајде. Таа сè уште живеела на истата фарма со семејството, збиени во визбата која била единствениот дел од куќата што преживеал.

Настаните што овие двајца ги преживеале ме чудовидуваат. Тоа се случува кога љубовта е вистинска и силна, кога луѓето се посветени еден на друг, кога жртвуваат сè за да бидат заедно. Тоа е она што го посакувам за себе, но понекогаш се прашувам дали е остварливо за нашата модерна генерација. Толку сме задлабочени, толку сме... зафатени.

Погледнувајќи во мојот веренички прстен, си мислам, *Елиот и јас го имаме потребното. Одлично се познаваме. Секогаш сме биле еден покрај друг...*

Славеничката полека станува од столчето, фаќајќи ја раката на нејзиното момче. Се движат заедно, згрбавени, потпирајќи се еден на друг. Глетката погодува директно во срце. Се надевам дека моите родители ќе ја дочекаат оваа длабока старост. Се надевам дека ќе имаат долги пензионерски денови... еден ден... години подоцна во иднината кога татко ми конечно ќе одлучи да успори. Болеста не смее да го земе на педесет и

седум години. Премногу е млад. Ужасно очајно е потребен, дома и во светот. Сè уште има работа, а потоа, моите родители заслужуваат пензија со тивко одминување на годишните времиња и моменти кои ќе ги поминуваат заедно.

Ми се разнежува душата, па ги бркаам ваквите мисли. *Не смееш претерано да покажуваш чувства во јавност* - честиот потсетник на Лесли. *Жените не можат да си го дозволат тоа во оваа арена. Се смета за некомпетентност, слабост.*

Како да не го знаев тоа. Судницата не е нешто поразлична. Женските адвокати секогаш се на судење на повеќе од еден начин. Мораме да играме по различни правила.

Татко ми му салутира на Френк кога се среќаваат на подиумот. Мажот запира, се исправа и го возвраќа поздравот со војничка прецизност. Нивните погледи се среќаваат и моментот е чиста емоција. Можеби изгледа совршено на камера, но не е за камерите. Усните на татко ми се стиснати во тенка линија. Се обидува да не се расплаче.

Не личи на него да дозволи да се забележи.

Голтам уште една грутка емоции. Ги исправам рамениците, го тргам погледот и се фокусирам на прозорецот, проучувајќи ја жената во градината. Сè уште стои таму, загледана. Која е таа? Што бара?

Веселиот рефрен на „Среќен роденден“ поминува низ стаклото и ја тера полека да се сврти. Знам дека камерманите најверојатно ќе ги насочат камерите кон мене и ќе изгледам расеано, но некако не можам да престанам да зјапам надвор. Барем да ѝ го видам лицето на жената. Дали ќе биде безизразно како летното небо? Дали е збунета и изгубена, или намерно ја избегнува прославата?

Лесли ме повлекува за палтото одзади и повторно сум назад во реалноста како ученичка што ја фатиле како зборува на час.

„Среќен роден... *фокусирај се*“, ми пее на уво, а јас кимнувам додека таа се повлекува за да добие

подобар агол за да направи фотографии од мобилниот телефон што ќе завршат на Инстаграмот на татко ми. Сенаторот е на сите најнови социјални мрежи, иако не знае како да ги користи. Ама затоа неговиот менаџер на социјални мрежи е махер.

Церемонијата продолжува. Еруптираат блицови од фотоапаратите. Среќните членови на семејствата ги бришат солзите и снимаат додека татко ми ја доделува врамената честитка.

Ја носат тортата на која светат сто свеќи.

Лесли е воодушевена. Среќа и емоции ја полнат собата, ширејќи ја како балон со хелиум. Уште малку радост и ќе одлетаме.

Некој ме допира за раката, прсти се обвиткуваат околу мојот зглоб толку неочекувано што се потргнувам, а потоа се смирувам за да не направам сцена. Стисокот е студен, ковчест и растреперен, но изненадувачки силен. Се вртам и ја гледам жената од градината. Таа го исправува згрбавениот грб и ме погледнува со очите во боја на хортензиите што растат дома во Дрејден Хил - нежна, кристално чиста сина со посветла нијанса околу рабовите. Нејзините збрчкани усни треперат.

Пред да успеам да се приберам, една медицинска сестра доаѓа до неа и цврсто ја фаќа. „Меј“, вели, упатувајќи ми извинувачки поглед. „Дојди. Не смееш да ги вознемируваш нашите гости“.

Наместо да ми го пушти зглобот, старата жена се држи за мене. Изгледа очајно, како да ѝ треба нешто, ама не знам што.

Ми го разгледува лицето и се истегнува нагоре.

„Ферн?“ шепнува.

Глава 2

Ејкен, Јужна Каролина, денес

Меј Крендал

Одвреме-навреме, како бравите во мојот ум да ‘рѓосале и откажуваат. Вратите се отвораат и затвораат по сопствена желба. Сирнување овде. Празнотија онде. Темно место во кое се плашам да сирнам.

Никогаш не знам што ќе најдам.

Не можам да предвидам кога некоја бариера ќе исчезне и зошто.

Тригери. Така психолозите ги нарекуваат во телевизиските шоуа. Тригери... како чкрапалото што го пали барутот и го испраќа проектилот низ цевката. Соодветна метафора.

Нејзиното лице ми предизвикува нешто.

Врата се отвора далеку во минатото. Поминувам низ неа, отпрвин несвесно, прашувајќи се што е заклучено во оваа соба. Штом ја нарекувам Ферн, сфаќам дека не мислам на Ферн. Отидов уште подалеку во минатото. Ја гледам Квини.

Квини, нашата силна мајка, што нè обележа сите нас со нејзините прекрасни, златни кадрици. Сите освен кутрата Камелија.

Умот ми се разбегува преку врвовите на дрвјата и долж долините. Патувам сè до ниското речно корито на реката Мисисипи, до последниот пат кога ја видов Квини. Топлиот, нежен воздух од таа летна ноќ во Мемфис лебди околу мене, но ноќта е натрапник.

Не е нежна. Не простува.

Од оваа ноќ нема враќање.

Дванаесетгодишна, сè уште слабичка и ковчеста како чепкалка, ги нишам нозете под оградата на куќата-брод, чекајќи очите на алигаторот да блеснат на килибарната светлина од фенерот. Алигаторите не би требало да лутаат олку нагоре по реката, но имаше гласини дека во последно време биле забележувани во оваа област. На некој начин, нивното барање станува игра. Децата од куќите-бродови си наоѓаат забава во сè и сешто.

Во моментов, потребно ни е нешто да ни го одвлече вниманието повеќе од кога било.

Покрај мене, Ферн се качува на оградата и со погледот бара светулки во шумата. На речиси четири години, учи да брои. Показува едно дебелко прсте и се навалува, несвесна за алигаторите. „Гледам една, Рил! Ја gleам!“ вика.

Ја грабнувам за фустанот за да не падне. „Ако паднеш, нема да скокам да те спасувам“.

Искрено, не би било лошо да се преврти и да падне во водата. Ќе си ја научи лекцијата. Бродот е врзан на една мртвица преку реката недалеку од Мад Ајленд. Водата е длабока до половина. Ферн можеби би го допрела дното на прсти, но и онака ние пет пливаме како жаби, дури и малиот Габион кој уште нема изговорено цела реченица. Кога си роден на река, ти доаѓа природно како дишењето. Ги познаваш нејзините звуци, природата и суштествата. За речните стаорци како нас, водата е дом. Безбедно место.

Но има нешто во воздухот во овој миг... нешто не е во ред. Морници ме полазуваат по рацете. Отсекогаш сум претчувствувала. Никогаш никому нема да кажам

за тоа, но сепак е дел од мене. Над нас, небото е црно, а облаците набабрени како зрели дињи пред прскање. Доаѓа бура, но она што го чувствувам е повеќе од тоа.

Во куќата, тивките стенкања на Квини стануваат сè почести, и покрај длабокиот глас на бабицата: „Сега, госпојце Фос, мора да престанеш да напнуеш и тоа сеа. Ако воа дете излезе од погрешна страна, нема долго да поживее, а ни ти. Ете така. Смири се. Полека“.

Квини испушта тивок, болен звук што наликува на чизма што шлага во кал. Нè родила нас пет како од шега, но овој пат е потребно повеќе време. Ги тријам рацете и чувствувам како нешто да има во шумата. Нешто злобно. И гледа кон нас. Зошто е овде? Дали дошло по Квини?

Сакам да истрчам по дрвеното мовче и надолу по брегот и да извикам, „Мрш да те нема! Да те нема! Не ти ја даваме мама!“

Би го направила тоа. Не се плашам да не случајно има алигатори. Но наместо тоа, седам мирна. Ги слушам зборовите на бабицата. Доволно е гласна, како да сум внатре во колибата.

„Ох, мајчице! Ох, Боже. Има уше едно внатре. Така е!“.

Татко ми мрмори нешто што не можам да го слушнам. Неговите чизми се слушаат по подот, запираат, па повторно чекорат.

Бабицата вели, „Госпојне Фоз, не можам нишо да напраам. Ако не ја однесеш брзо женава на доктор, бебијнава нема да го видат светов, а и мајчицка им ќе си умре на истиот ден“.

Брајни не одговара веднаш. Удират со двете тупаници по сидот така што затреперуваат рамките со слики. Нешто се олабавува и се слуша звук на удар на метал врз дрво и знам што е според тоа каде паѓа и како звучи. Во мојот ум, го гледам алуминиумскиот крст со натажениот маж и сакам да втрчам внатре, да го грабнам и да клекнам покрај креветот и да ги прошепотам мистериозните полски зборови, како што

прави Квини за време на бурите кога Брајни не е во колибата, а дождот прокиснува низ таванот и брановите удираат по сидовите.

Но не го знам чудниот, остар јазик што Квини го научила од семејството што го напуштила кога заминала по реката со Брајни. Неколкute полски зборови што ги знам се куп глупости. Без разлика, ако можам да го земам крстот на Квини во своја рака сега, би му ги изговорила на железниот човек што Квини го бакнува кога ќе дојде бурата.

Би дала речиси сè за да помогнам да заврши породувањето и Квини повторно да се смее.

Од другата страна на вратата, чизмата на Брајни ги гребе штиците и го слушам крстот како тропка по подот. Брајни погледнува низ прозорецот што ѝ припаѓал на фармата што ја срушил за да го изгради бродот пред да се родам. Со мајка му на Брајни пред умирање и жетвата нападната од суша, банкарот и онака ќе им ја запленил куќата. Брајни сфатил дека реката е местото за него. И имал право. Кога почнала Депресијата, тој и Квини живееле сосема добро на реката. *Дури и Депресијата не може да ја изгладни реката*, вели секојпат кога ја раскажува приказната. *Реката си има своја магија. Таа се грижи за своите луѓе. И секогаш ќе биде така.*

Но вечерва, магијата се расипала.

„Госпојне! Ме слушате ли шо ви зборам?“ Бабицата станува лоша сега. „Нема да ја носам нивната крв на мојве раце. Носете си ја жената у болница. Одма“.

Зад стаклото, лицето на Брајни се смрачува. Ги затвора очите. Се удира со тупаница по чело. „Бурата...“

„Гајле ми е и гаволот да игра до нас, госпојне Фос. Нишо не можам да напраам за девојкава. Нишо. Нема да ми умре, не, нема“.

„Никогаш немала... проблеми... со другите. Таа...“

Квини писка гласно, звукот одекнува во ноќта како извик на дива мачка.

„Освен ако си заборајл да ми кажиш, таја порано немала две деца одеднаш“.

Цупкам во место, а потоа ја земам Ферн и ја седнувам на тремот на колибата до Габион, кој има две години и Ларк, која има шест. Камелија ме погледнува од местото каде што зјапа во предниот прозорец. Затворајќи ја вратничката од мовчето, ги затворам на тремот и ѝ велама на Камелија да не им дозволи на малите деца да се прекачат. Камелија ми одговара со муртење. На десет години, наликува на Брајни и ги има неговите темна коса и очи. Не сака кога ѝ кажуваат што да прави. Тврдоглава е како магаре. Ако малите почнат да плачат, тогаш ќе бидеме во поголема беља одошто сме.

„Ќе биде добро“, ветувам и ги галам по нежните, златни глави како да се кученца. „Само малку ѝ е тешко на Квини. Не треба да ја вознемируваме. Бидете мирни сите. Стариот Ругару се шета вечерва, го слушнав неговото дишење пред малку. Не е безбедно да бидете надвор“. Сега кога имам дванаесет години, не верувам во Ругару и во Баба Рога и лудиот Капетан Џек на речните пирати. Барем не многу. Се сомневам дека Камелија некогаш поверувала во дивите приказни на Брајни.

Таа посегнува по резето на вратата.

„Немој“, се с’снувам. „Јас ќе одам“.

Ни кажаа да не ги вознемируваме, а Брајни не го кажува тоа освен ако не го мисли. Но, во овој момент, Брајни ми звучи како да нема поим што да прави, а јас сум загрижена за Квини и моето ново братче или сестриче. Сите чекавме да видиме што ќе биде. Но, сè уште не требаше да излезе. Рано е - дури порано од Габион, кој беше толку мало суштество, што излезе лизгајќи се во светот пред Брајни да го закотви бродот и да најде жена што ќе помогне со породувањето.

Ова ново бебе изгледа не сака да ги направи работите толку едноставни. Можеби ќе личи на Камелија кога ќе излезе и ќе биде тврдоглаво како неа.

Бебиња, се потсетувам. Тогаш почнувам да сфаќам дека станува збор за повеќе од едно, како кученца, и тоа не е нормално. Три животи лежат делумно скриени зад завесата од креветот што Квини ја соши од убавите вреќи за брашно. Три тела се обидуваат да се одделат едно од друго, но не можат.

Ја отворам вратата и бабицата ми се с'снува пред да одлучам дали да влезам или не. Силно ме фаќа за раката. Погледнувам надолу и гледам круг од темна кожа врз бледа. Може да ме скрши на две ако посака. Зошто не може да го спаси моето братче или сестриче? Зошто не може да го извади од телото на мама и да го донесе на овој свет?

Раката на Квини ја зграпчува завесата и таа вреска и се извива во креветот. Пет-шест штипки се откачуваат. Го гледам лицето на мама, нејзината долга, свилена руса коса залепена за кожата, сините очи, тие прекрасни, нежни сини очи што ги пренела на сите нас освен Камелија, испакнати. Кожата на образите ѝ е толку оптегната, што ѝ е прошарана со вени како крилјата на вилинското коњче.

„Тато?“ Мојот шепот доаѓа на крајот од врисокот на Квини, но сепак изгледа како да го вознемири воздухот во собата. Никогаш не го нарекувам Брајни тато или Квини мама, освен ако нешто навистина не е во ред. Биле толку млади кога ме добиле мене, што мислам дека не ни помислиле да ме научат на зборовите *мама* и *тато*. Отсекогаш било како да сме пријатели на иста возраст. Но одвреме-навреме, потребно ми е да бидат тато и мама. Последниот пат беше пред неколку недели кога го видовме мажот обесен на дрвото, мртво, телото подуено.

Дали Квини ќе изгледа така ако умре? Дали прво таа ќе замине па бебињата? Или обратно?

Стомакот ми се стегнува и повеќе не ја чувствувам големата рака како ја стиска мојата. Можеби дури ми е мило што е таму, што ме држи простум, што ме држи закотвена во место. Се плашам да се приближам до Квини.

„Ти кажи му!“ Бабицата ме тресе како кукла од партали и ме боли. Забите ѝ светат бело на светлината од фенерот.

Во далечината се слуша грмотевица и налет на ветар удира во сидот на колибата. Бабицата тргнува напред, влечкајќи ме. Погледот на Квини го пресретнува мојот. Ме гледа како да е малечко дете, како да си мисли дека можам да ѝ помогнам и ме преколнува да го сторам тоа.

Тешко подголгнувам и се обидувам да си го пронајдам гласот. „Т-татичко?“ пелтечам повторно, но тој сè уште зјапа пред себе. Смрзнат е како кога зајак ќе почувствува опасност.

Низ прозорецот, ја здогледувам Камелија со лицето залепено за стаклото. Малите се качиле на клупата за да гледаат. По дебелките образи на Ларк се тркалаат крупни солзи. Мрази кога гледа живо суштество како страда. Таа ги фрла сите црви во водата ако знае дека никој нема да ја фати. Секогаш кога Брајни стрела опосуми или патки или верверички или елени, таа се однесува како нејзиниот најдобар другар да бил убиен пред нејзини очи.

Гледа во мене за да ја спасам Квини. Сите ме гледаат мене.

Некаде во далечината светнува секавица. Небото за момент е обоено во жолтеникав сјај, а потоа повторно е темно. Се обидувам да ги избројам секундите пред громот, за да знам колку далеку е бурата, но премногу сум вознемирена.

Ако Брајни не ја однесе Квини на лекар наскоро, ќе биде предоцна. Како и секогаш, закотвени сме на ненаселениот брег. Мемфис е на другиот крај на големата, мрачна река Мисисипи.

Се закашлувам и го исправам вратот. „Брајни, мораш да ја однесеш преку водата“.

Полека се врти кон мене. Лицето сè уште му е стаклесто, но личи како да го чекал ова - некој освен бабицата да му каже што да прави.

„Брајни, мораш да ја однесеш со чамецот, пред да дојде бурата“. Знам дека ќе биде потребно предолго за да се помести куќата-брод. И Брајни би се сетил на тоа да можеше да размислува трезвено.

„Кажу ми!“ Бабицата ме притиска. Таа тргнува кон Брајни, туркајќи ме мене пред себе. „Ако не ја однесеш, мајчето на детево ќе биде мртва пред да изгреј сонцено“.